

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

Art. I. De Immunitate Locali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

paratione ante omnia observanda sunt pacta & conventiones, & his cessantibus statuta vel consuetudines dioecese: vi quorum Jurium particularium alicujus in aliquibus Germaniæ nostræ dioecesebus Parochi & alii beneficiati quot annis Pa-

rochialium & aliorum reddituum beneficialium portionem aliquam vel certam pecuniæ summam v.g. decem florenos in ædium Parochialium Reparationem impendere, vel, cum necessitas exigit, impendendam pendere debent.

TITVLVS XLIX.

De Immunitate Ecclesiarum, Coemiterii & Rerum, ad eas pertinentium.

UT Ecclesiæ ad cultum Dei & Divinorum frequentationem suâ dignitate Fideles invitarent, non tantum ad formam & splendorem Dei domui convenientem extrui & reduci semper consueverunt: sed insuper munitæ sunt privilegiis geminæ Immunitatis: Localis, quæ ipsarum venerationem: & Realis, quæ rerum ad eas & personas Ecclesiasticas pertinentium tuitionem spectat.

ARTICULUS I. De Immunitate Locali.

SUMMARIUM.

1. Immunitatis definitio ac divisio.
2. Localis in duobus privilegiis consistit.
3. Primum ab Ecclesiis excluduntur I. Jura Secularia,
4. Ecclesiastica permittit.
5. II. Contractus & negotiationes, præsertim nundinarum.

6. III. Concilia seu conventus Seculares.
7. IV. Ludi, choreæ, musicæ & c. profane.
8. V. Rerum prophanarum deposita.
9. VI. Hospitiis & similia onera.
10. Altero ad Ecclesiam confugientes protegentur.

Immunitas in genere est Exemptio siue libertas à munere vel onere communi, l. i. ff. de Jure immunit. In specie autem Immunitas Ecclesiastica est Jus, quò Loca, Res vel Personæ Ecclesiasticæ à communi onere siue obligatione liberæ sunt & exemptæ, Panormit. in Rubric. Sylvester V. Immunitas 1. pr. & Covarruvias Lib. 2. var. cap. 20. pr. Res, inquam, Loca vel Personæ in numero plurali; quia particularis alicujus rei, loci vel personæ Ecclesiasticæ privilegium, vel specialis exemptio Ecclesiasticæ immunitatis nomen non meretur: sed sola exemptio, quæ convenit toti statui vel generaliter omnibus ejusmodi Locis, Rebus vel Personis, ut cum Panormit. in c. Novit 49.

Y Y Y Y Y

verit 49. de Sent. excom. n. 2. & aliis notat Laiman Lib. 4. Tract. 9. cap. 5. n. 1.

Est autem ea Immunitas triplex. Personalis, quâ Clerici & alia personæ Ecclesiasticæ gaudent. Localis, quæ Ecclesiis cæterisque Sacris & Religiosis locis: Realis, quæ rebus, ad ejusmodi loca & personas pertinentibus, est concessa: quarum primæ explicatione dedimus Lib. 2. Tit. 2. à n. 108. Posteriores ad hanc Rubricâ sunt declarandæ.

Localis complectitur duo privilegia. Primum est, quòd ob singularem reverentiam loci ad cultum Dei & Sanctorum venerationem per consecrationem vel benedictionem deputati, exerceri in Ecclesia prohibeantur non solum homicidia & alii actus peccaminosi: sed etiam prophani & merè seculares:

Et primò quidem Judicia Secularia, tam Civilia quàm Criminalia, c. 1. 6. Cum Ecclesia 5. & præsertim c. Decet 2. in 6. cujus pr. Gregorius X. Omnis, inquit, in Ecclesiis secularium judiciorum strepitus conquiescat, nulla ibi causa per laicos, criminalis maximè agitur: sunt loca eadem à secularibus cognitionibus aliena. Quæ, ut ab ipsis efficacius excluderentur, instituti in ipsis processus & lata sententiæ ipsò Jure irritantur, c. Decet cit. §. fin. & Judicia Criminalia in iis exercere præsumentes anathematis sive excommunicationis comminatione abstinere jubentur, c. Cum Ecclesia cit. Ratio est; quia Ecclesia est locus à seculari jurisdictione exemptus; adeoque in ipsius territorio quidem, at non de territorio esse, dicuntur à Castro in l. Si quis in hoc 10. C. de Episc. & cleric. & alii apud Tuschum Practic. V. Ecclesia, conclus. 5. à n. 10. arg. l. Nullus 2. in fine C. de Summa Trinit. ubi Imp. Episcopis Orthodoxis omnes Ecclesias Catholicas totius orbis restituit; quia locus ab aliquis jurisdictione exemptus, extra ter-

ritorium ejus sito acquiritur: in loco autem à sua jurisdictione exempto & extra territorium sito sive in eo, qui de territorio non est, jus dicenti, quòd jus non dicenti, impune non pareat, c. fin. de Constitut. in 6. & l. fin. ff. de Jurisdi. omni. judic. Judicia, inquam, & Secularia. Prius; quia prohibitum in Ecclesiis non est exercitium jurisdictionis Voluntariæ, v.g. dispensatio, electio, presentatio; etiam secularis, ut & manumissio, l. 1. C. de His, qui in Eccl. manumitt. collatio Doctoratus, etiam scientiæ prophanæ & autoritate Regiæ facta, Suarez Tom. 1. de Relig. Tract. 2. lib. 3. cap. 4. n. 13. & 15. Posterius; quia etiam Judicia & exercitium jurisdictionis Contentiosæ Ecclesiasticæ, licet ex consuetudine fieri soleant extra Ecclesias, præstatò tamen communi Jure scriptò in ipsis exerceri validè & licite possit, cum Glossa in c. Decet cit. V. Secularium & Panor. in c. Cum Ecclesia cit. n. 4. doct. Anop. 2. Instit. lib. 5. cap. 9. §. 1. & colligatur ex can. fin. 2. §. 2. Ratio est partim quia Ecclesia est locus Ecclesiasticæ jurisdictioni subiectus; ac proinde, sicut in loco & territorio suo proprio quilibet alius, sic ipse jus dicere in Ecclesia potest præsertim; cum id nullò Jure prohibitum reperiatur: partim; quia Judicia Ecclesiastica ferè cum minori strepitu, quàm Secularia exerceri solent & citius expeditur. Cui non obstat; quòd hujusmodi etiam Judicia exerceri nequeant tempore facti, v.g. die Dominicâ, c. 1. §. fin. de Ferris quia tali tempore ea prohibendi specialis ratio fuit; ne populum Christianum & ipsos etiam clericos actus forentes abstrahant à Divinis Officiis: quibus celebrandis tempus illud specialiter deputatur, Suarez cit. Lib. 3. cap. 4. n. 11.

Secundò in Ecclesiis prohibentur Contractus & Negotiationes, præsertim cum

tim nundinarum, *e. Decet cit.* In cœmiterio tamen vel ipsius Ecclesiæ aditu Jure non prohibita: usu etiam permittuntur venditiones cereorum & similiarum rerum servientium fidelium devotioni: dummodo ea fiant sine strepitu & contentione de pretio cum Divinorum Officiorum & fidelium ipsis præsentium perturbatione, Suarez de Eucharist. *diff. 81. f. 7. V. Secundò & Palao Tract. 11. diff. unica, p. 4. n. 3.*

6. Tertiò universitatum & societatum quarumlibet Concilia, Conciones, Parliamentum publica, *e. Decet cit.* intellige cum Joan. Andr. *ibi n. 7.* quibus res & negotia merè prophana & Politica pertractantur; quia Synodi & Concilia Ecclesiastica, aliique tractatus de rebus ad Religionem, Pietatem, statum clericorum morumque reformationem pertineant in Ecclesiis institui non prohibentur, Navarrus de Orat. & Horis Canon. *cap. 5. n. 32. & 37. & cit. Suarez cap. 4. n. 16. & cap. 6. n. 5.* Prophani etiam ejusmodi conventus & tractatus, etsi illiciti, Jure tamen irritati non sunt, Glossa in *c. cit. v. Personæ & Panormit. in c. Cum Ecclesia cit. n. 6. & 7.*

7. Quartò Ludi theatrales, monstra larvarum, & histrionum gestulationes: choreæ, cantus & musicæ omnes, quibus aliquid lascivum, impurum aut leve admittitur: seculares actiones, confabulationes, vanæque & prophana colloquia, multoq; magis deambulationes, strepitus, & clamores, *can. 1. diff. 92. c. Cum ad decorem 12. de Vita & honest. & Trident. Sess. 22. decreto de Observand. in Missa, V. In Ecclesiis.* Honesta tamen & ad devotionem comparata spectacula & piæ representationes in Ecclesiis fieri permittuntur, *can. Semel Christus 50. diff. 2. de Consec. Barbosa Juris Ecclesiast. Lib. 2. cap. 3. à n. 15.*

8. Quintò suppellectilia & aliæ res pro-

phana, tam clericorum quàm laicorum, in Ecclesiis deponi, iisque recipi prohibentur: nisi id exigat incurfus hostilis, incendii subitò exorti vel similis necessitatis alii casus, *e. fin. de Custod. Eucharist. ubi Barbosa n. 2. & cit. cap. 3. n. 25.*

9. Sextò Ecclesiæ, uti & Monasteria eorumque & clericorum domus immunes sunt ab onere hospitandi; ut in ipsis domini seculares, eorum legati, comites, ministri, famuli, milites, hospitium sibi vindicare etiam prætextu consuetudinis non possint, ex decreto Joannis IX. in Synodo Ravennat. *can. 11. c. 1. hâc Rubr. relato, & privilegio à Constantino M. Clericis indulto l. r. c. de Episc. & Cleric. Ratio hujus est; quia Ecclesia & Ecclesiastici, tam quoad personas quàm quoad bona & res suas, à potestate seculari & oneribus, quæ ab ea etiam pro communi Reipublicæ bono imponuntur, utroque Jure eximuntur, ut infra à n. 187. ostenditur, Panormit. in *c. 1. cit. à n. 3. Azor p. 2. Instit. lib. 9. cap. 9. q. 8. & Pirthing ad hanc Rubr. à n. 9.* excipientes Patronum vel alium benefactorem, qui in fundationis aut beneficii recognitionem locò census hospitii jus cum Episcopi consensu sibi reservavit, *arg. can. Eleutherius, 18. q. 2.**

10. Alterum Localis Immunitatis privilegium consistit in Jure Asylis, Ecclesiis cæterisque Sacris & Religiosis locis competente & ad hanc Rubricam accuratius explicando.

ARTICULUS II. De Asylis Sacri Origine & Sanctitate.

SUMMARIUM.

- 11. Etymon & natura Asyli:
- 12. Quod consugio Templo & Ara Genusium,

13. Regum